

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เอกสารประกอบการพิจารณา

พิธีสารเพื่ออนุมัติข้อผูกพันชุดที่ ๗
ภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียน
อ.พ. ๕/๒๕๕๒ การประชุมร่วมกันของรัฐสภา สมัยสามัญทั่วไป

จัดทำโดย กลุ่มงานบริการวิชาการ สำนักวิชาการ
โทร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐-๒

เรียกดูเอกสารได้ที่

www.parliament.go.th/library

พิธีสารเพื่ออนุวัติข้อผูกพันชุดที่ ๗
ภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียน
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นในเวลาจำกัด เพื่อให้ทันใช้ประโยชน์ในการพิจารณาพิเคราะห์เพื่ออนุมัติข้อผูกพันชุดที่ ๗ ภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียน ที่เข้าสู่การประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยรวบรวมข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความ ข่าวจากสื่อต่าง ๆ และ/หรือสรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นแก่สมาชิกรัฐสภาและผู้สนใจทั่วไป หากมีข้อผิดพลาดประการใด ขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

อนึ่ง เอกสารประกอบการพิจารณานี้ กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑,๒,๓ สำนักวิชาการ เป็นผู้จัดทำ และเผยแพร่ทาง www.parliament.go.th/library ผู้ใดนำข้อความหรือส่วนหนึ่งส่วนใดในเอกสารนี้ไปลงพิมพ์ในเอกสารอื่น โปรดอ้างอิงที่มากำกับไว้ด้วย

ต้องการรายละเอียดเพิ่มเติมโปรดติดต่อกลุ่มงานบริการวิชาการ
สำนักวิชาการ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐ – ๗๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘
และ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๙

กลุ่มงานบริการวิชาการ

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
๑. ความเป็นมาพิธีสารอนุวัติข้อผูกพันชุดที่ ๗ ภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน	๑
๒. สารระสำคัญพิธีสารอนุวัติข้อผูกพันเปิดตลาดการค้าบริการชุดที่ ๗ ภายใต้อาเซียน	๑
๓. รายละเอียดและความสำคัญของการเปิดเสรีการค้าบริการ	๓
๔. การเปิดเสรีการค้าบริการของอาเซียน	๕
๕. บทความจากสื่อมวลชน	๑๒
๖. ภาคผนวก	
- (คำแปลอย่างไม่เป็นทางการ) พิธีสารเพื่ออนุวัติข้อผูกพันชุดที่ ๗ ภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียน	๒๑

ผู้รับผิดชอบ

นางวิจิตรา วัชรภรณ์

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

นางสาวเขาวนิช สุนนานนท์

ผู้อำนวยการกลุ่มงานบริการวิชาการ ๒

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นายภูมิพิชญ์ ยาสีทธิ์

วิทยากร ๘ว.

นายณัฐพงศ์ พันธุ์ไชย

วิทยากร ๔

นายทศนารถ เมฆประยูร

นิติกร ๓

นางสาวอังฉรา ชุมเหล็ก

เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๕

นางสาวดาวรัตน์ สมจิตร

เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๕

๒๒ มกราคม ๒๕๕๒

พิธีสารอนุวัติข้อผูกพันชุดที่ ๗ ภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน

(Protocol to Implement the Seventh Package of Commitments

Under the ASEAN Framework Agreement on Services)

ความเป็นมา

การเจรจาเปิดตลาดการค้าบริการในอาเซียนได้ดำเนินการภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services: AFAS) โดยสมาชิกทยอยเปิดตลาดให้แก่กันเป็นรอบๆ และเปิดตลาดในระดับที่สูงขึ้นให้สอดคล้องกับเป้าหมายในแต่ละช่วงที่กำหนดตามแผนเปิดตลาดอาเซียน เพื่อนำไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๘ โดยในปี ๒๕๕๑ เป็นการเปิดตลาดรอบที่ ๕ (การจัดทำข้อผูกพันเปิดตลาดบริการ ชุดที่ ๗) ซึ่งมีกำหนดลงนามในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน (ASEAN Summit) ครั้งที่ ๑๔ ในเดือนธันวาคม ๒๕๕๑

สาระสำคัญ

พิธีสารอนุวัติข้อผูกพันเปิดตลาดการค้าบริการ ชุดที่ ๗ ภายใต้อาเซียน มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. รัฐสมาชิกที่เป็นสมาชิกดับบลิวทีโอ จะยังคงต้องขยายข้อผูกพันเฉพาะของตน ภายใต้เจเอทีเอส ให้แก่รัฐสมาชิกอาเซียนอื่นที่ไม่ได้เป็นสมาชิกดับบลิวทีโอ

๒. ภาคผนวกท้ายพิธีสารฉบับนี้ประกอบด้วยข้อผูกพันของแต่ละรัฐสมาชิกที่ใช้เป็นการทั่วไป ตารางข้อผูกพันเฉพาะสาขา และบัญชีรายการขอยกเว้นจากหลักการประติบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ซึ่ง ซึ่งประกอบเป็นส่วนที่รวมเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับพิธีสารฉบับนี้

๓. ภายใต้เงื่อนไขของข้อผูกพันของแต่ละรัฐสมาชิกที่ใช้เป็นการทั่วไป ตารางข้อผูกพันเฉพาะสาขา และบัญชีรายการขอยกเว้นจากหลักการประติบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ซึ่ง รัฐสมาชิกจะต้องให้การปฏิบัติเป็นพิเศษแก่รัฐสมาชิกด้วยกันบนหลักการประติบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ซึ่ง

๔. ให้พิธีสารฉบับนี้และภาคผนวกท้ายพิธีสารเป็นส่วนที่รวมเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับกรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียน

๕. พิธีสารฉบับนี้ และข้อผูกพันที่ระบุอยู่ในภาคผนวกท้ายพิธีสาร จะมีผลใช้บังคับในเก้าสิบวัน ภายหลังจากวันที่สมาชิกได้ลงนาม ในกรณีที่รัฐสมาชิกไม่สามารถยื่นข้อผูกพันอย่างสมบูรณ์ภายใต้ข้อผูกพันชุดที่เจ็ด ภายในกำหนดการลงนามพิธีสารฉบับนี้

(เอ) ข้อผูกพันที่ขึ้นภายหลังจากก่อนการมีผลใช้บังคับของพิธีสารฉบับนี้ และภาคผนวกท้ายพิธีสาร จะต้องมีผลใช้บังคับในเก้าสิบวัน ภายหลังจากวันที่สมาชิกได้ลงนามในพิธีสารฉบับนี้เช่นกัน และ

(บี) ข้อผูกพันที่ได้ยื่นหลังการมีผลใช้บังคับของพิธีสารฉบับนี้และภาคผนวกท้ายพิธีสาร จะต้องมีผลใช้บังคับ ณ วันที่ยื่นข้อผูกพัน

๖. โดยมีให้เป็นการเสียหายภายใต้วรรคห้า สำหรับรัฐสมาชิกที่ภาคยานุวัติในพิธีสารฉบับนี้ภายหลังจากวันที่มีการลงนามภายใต้วรรคห้า พิธีสารฉบับนี้และภาคผนวกท้ายพิธีสารจะต้องมีผลใช้บังคับในวันที่ลงนามภายใต้วรรคห้าสำหรับรัฐสมาชิกนั้น

๗. รัฐสมาชิกแต่ละประเทศ จะต้องแจ้งสำนักเลขาธิการอาเซียนเป็นลายลักษณ์อักษรเมื่อได้ดำเนินการตามกระบวนการภายในของตนเสร็จสิ้น ทั้งนี้ ตามที่ระบุในวรรคห้า รัฐสมาชิกซึ่งยังไม่สามารถยื่นข้อผูกพันอย่างสมบูรณ์ภายใต้ข้อผูกพันชุดที่เจ็ดภายในกำหนดการลงนามพิธีสารฉบับนี้ จะต้องแจ้งสำนักเลขาธิการอาเซียนเป็นลายลักษณ์อักษรถึงข้อผูกพันที่ตนได้ยื่นในภายหลังเพื่อบรรลุการจัดทำข้อผูกพันอย่างสมบูรณ์ภายใต้ข้อผูกพันชุดที่เจ็ด ซึ่งข้อผูกพันที่ยื่นดังกล่าวจะเป็นส่วนที่รวมเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับตารางข้อผูกพันของสมาชิกภายใต้พิธีสารฉบับนี้และภาคผนวกท้ายพิธีสาร

๘. พิธีสารฉบับนี้จะถูกเก็บรักษาไว้กับเลขาธิการอาเซียน ซึ่งจะส่งมอบสำเนาพิธีสารที่รับรองความถูกต้องแล้วส่งให้แก่รัฐสมาชิกแต่ละรัฐทันที และเลขาธิการอาเซียนจะต้องแจ้งให้รัฐสมาชิกแต่ละรัฐทราบในทันทีถึงเรื่องการปฏิบัติตามวรรคห้าและวรรคหก

รายละเอียดและความสำคัญของการเปิดเสรีการค้าบริการ*

ปัจจุบันในยุคแห่งโลกาภิวัตน์ การติดต่อสื่อสารกับต่างประเทศเป็นสิ่งสำคัญโดยประเด็นการเปิดเสรีการค้าบริการก็เป็นอีกประเด็นหนึ่ง ที่สำคัญมาก ซึ่งเป็นที่คาดการณ์ว่า การเปิดเสรีการค้าบริการ จะนำมาซึ่งผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย และระบบเศรษฐกิจในภาพรวม

การเปิดเสรีการค้าบริการในกรอบของ “ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ” หรือ GATS (General Agreement on Trade in Services) เป็นหนึ่งในข้อตกลงทางการค้าภายใต้กรอบขององค์การการค้าโลก หรือ WTO (World Trade Organisation) เป็นผลมาจากการเจรจาการค้ารอบอุรุกวัย โดย GATS เป็นการวางกฎระเบียบการค้าบริการข้ามพรมแดน โดยยึดหลักความโปร่งใส (Transparency) และการเปิดตลาดเสรีแบบก้าวหน้าเป็นลำดับ (Progressive Liberalization) โดยประเทศสมาชิกต้องเปิดโอกาสให้ประเทศสมาชิกอื่น ๆ สามารถเข้ามาแข่งขันในเวทีการค้าบริการภายในประเทศภายใต้เงื่อนไขบางประการที่ผูกพันไว้ โดยยกเลิกหรือไม่กำหนดมาตรการ กฎระเบียบ หรือกฎหมายกีดกันการเข้าสู่ตลาดของคนต่างชาติ (Market access) และไม่เลือกปฏิบัติระหว่างผู้ให้บริการต่างชาติ และผู้ให้บริการที่เป็นคนชาติของประเทศ ซึ่งถือเป็นหลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) ซึ่งทุกประเทศสมาชิกของ WTO ต้องปฏิบัติตาม หากสมาชิกใดไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงนี้ อาจถูกปรับหรือถูกลงโทษด้วยมาตรการต่าง ๆ ทางการค้า

ในด้านความเป็นมา นั้น เริ่มมีการเจรจาดำเนินการเปิดเสรีการค้าบริการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ในการเจรจาการค้ารอบอุรุกวัย โดยที่กลุ่มประเทศอุตสาหกรรมพยายามผลักดันให้มีการเปิดเสรีมากขึ้น โดยเฉพาะในภาคธนาคาร การเงิน และโทรคมนาคม ในขณะที่เดียวกัน ประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศได้เสนอแนวความคิดว่า ควรมีการเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเสรีมากขึ้น ซึ่งการเจรจานี้ได้ข้อสรุปและกำหนดให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๓๘ เป็นต้นมา เฉกเช่นเดียวกับข้อตกลงหลักอื่น ๆ ของ WTO

* ที่มา : เข้าถึงได้จาก http://www.thaico.net/b_thaiact/tsc_14jan46.htm

สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๒

หลังจากปีการเจรจารอบแรกในปี ๒๕๓๘ แล้ว ได้มีการเจรจาการค้าบริการกันต่อ โดยมี การเปิดเจรจาการค้าบริการรอบใหม่เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยเรียกว่า “การเจรจา GATS ๒๐๐๐” การเจรจาในช่วงแรกระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ ถึงมีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้จัดวางแนวทาง และวิธีการในการเจรจา (Negotiating Guidelines and Procedures) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเจรจา เปิดตลาดรายสาขา จากนั้นในการประชุมรัฐมนตรีองค์การการค้าโลก ครั้งที่ ๔ ที่กรุงโคฮ่า ในเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้มีมติรับปฏิญญารัฐมนตรี ซึ่งกำหนดให้สมาชิกยื่นข้อเสนอต่อสมาชิกอื่น (initial requests) ได้ตั้งแต่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๕ ว่าต้องการให้สาขาบริการใดของประเทศ ใด ไหน มีการเจรจาเปิดเสรี และเปิดในกิจกรรมใดบ้าง รวมทั้งต้องการให้ลด/ยกเลิกมาตรการใดบ้างที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าบริการระหว่างประเทศ หลังจากนั้นให้ประเทศที่ได้รับข้อเสนอยื่นคำขอ (initial offers) ตั้งแต่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นต้นไป

สาขาของการค้าบริการระหว่างประเทศ

การค้าบริการระหว่างประเทศที่มีการเจรจาเปิดเสรีซึ่งกันและกัน ภายใต้ GATS จำแนกเป็น ๑๒ สาขาค้างนี้

๑. บริการด้านธุรกิจ
๒. บริการด้านสื่อสารคมนาคม
๓. บริการด้านก่อสร้างและวิศวกรรมที่เกี่ยวข้อง
๔. บริการด้านการจัดจำหน่าย
๕. บริการด้านการศึกษา
๖. บริการด้านสิ่งแวดล้อม
๗. บริการด้านการเงิน
๘. บริการด้านสุขภาพและบริการทางสังคม
๙. บริการด้านการท่องเที่ยวและบริการที่เกี่ยวข้อง
๑๐. บริการด้านนันทนาการ วัฒนธรรม และการกีฬา
๑๑. บริการด้านการขนส่ง
๑๒. บริการอื่นๆ

รูปแบบการค้าบริการ (Mode of Supply)

Mode ๑ : การขายบริการข้ามพรมแดน (Cross-border Supply) หมายถึงการค้าบริการข้ามพรมแดน โดยผู้ให้บริการและผู้รับบริการอยู่คนละประเทศ ซื้อขายบริการโดยผ่านทางสื่อ เช่น บริการการศึกษาต่อทางไกล การให้คำปรึกษาผ่านทาง internet หรืออย่างเช่น บริษัทผลิตไฟฟ้าของเม็กซิโก จ่ายไฟฟ้าข้ามพรมแดนให้กับเมืองแคลิฟอร์เนีย

Mode ๒ : บุคคลผู้ถือสัญชาติคนเข้าไปใช้บริการในต่างประเทศ (Consumption Abroad) หมายถึง การค้าที่ผู้รับบริการเดินทางออกนอกประเทศของตนเพื่อไปใช้บริการในอีกประเทศหนึ่ง เช่น ชาวต่างประเทศเดินทางมารับบริการสุขภาพในประเทศไทย หรือคนไทยเดินทางไปรักษา หรือไปศึกษาในต่างประเทศ

Mode ๓ : ผู้ให้บริการต่างชาติเข้ามาจัดตั้งธุรกิจให้บริการในประเทศ (Commercial Presence) หมายถึง ผู้ค้าบริการจากประเทศหนึ่ง เข้าไปลงทุนตั้งหน่วยธุรกิจในอีกประเทศหนึ่ง เพื่อผลิตบริการขายให้แก่ผู้ซื้อบริการในประเทศนั้น ๆ เช่น ชาวต่างประเทศลงทุนตั้งหรือซื้อหุ้นร้านค้าขนาดใหญ่ในประเทศไทย

Mode ๔ : บุคคลต่างชาติเข้ามาให้บริการในประเทศ (Presence of Natural Persons) หมายถึง การที่บุคคลจากประเทศหนึ่งเข้าไปขายบริการในอาชีพหรือวิชาชีพในสาขาบริการต่าง ๆ ในอีกประเทศหนึ่งเป็นการชั่วคราว เช่น บริษัทในสหรัฐฯ ส่งผู้จัดการเข้ามาคุมสำนักงานสาขาในประเทศไทย หรือแพทย์จากประเทศหนึ่งเข้าไปทำงานในโรงพยาบาลในอีกประเทศหนึ่ง

หลักสำคัญของ GATS

ซึ่งกำหนดพันธกรณีหลักและวินัยที่ประเทศสมาชิกต้องถือปฏิบัติ มีดังนี้

๑.การปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (Most-Favoured Nation treatment : MFN) หมายความว่า ถ้าประเทศหนึ่งเปิดตลาดการค้าบริการแก่ประเทศสมาชิกใดอย่างไร ก็ต้องเปิดให้แก่ประเทศสมาชิกอื่น ๆ เหมือน ๆ กัน ตัวอย่างเช่น กฎระเบียบที่ประเทศไทยใช้หรือสิทธิที่ให้กับผู้ให้บริการจากต่างประเทศที่เข้ามาดำเนินธุรกิจในประเทศไทยจะต้องเหมือนกันทั้งหมด ไม่ว่าบริษัทผู้ให้บริการนั้น จะถือสัญชาติของประเทศสมาชิกใดก็ตาม เช่นประเทศไทยไม่สามารถยกเว้นหรือให้สิทธิเป็นกรณีพิเศษกับบริษัทจากมาเลเซียหรือสิงคโปร์ โดยไม่ให้กับประเทศอื่นได้เป็นต้น มิเช่นนั้นจะเป็นการฝ่าฝืนข้อบังคับ MFN ของ GATS

๒.ความโปร่งใส (Transparency) หมายถึง การจัดพิมพ์/โฆษณา/เผยแพร่ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มาตรการต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินการค้าบริการสาขาต่าง ๆ ตลอดจนการปรับเปลี่ยนแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มาตรการเหล่านั้นอย่างเปิดเผย เพื่อให้ประเทศสมาชิกอื่น ๆ สามารถเข้าถึงข้อมูลเหล่านั้นได้สะดวก รวมทั้งจะต้องตั้งหน่วยงานที่จะทำหน้าที่เผยแพร่ข้อมูลเหล่านี้ (enquiry point) เป็นการเฉพาะ นอกจากนี้ ยังต้องแจ้งต่อ WTO เมื่อมีการปรับปรุง/ออกมาตรการที่มีผลกระทบต่อการค้าบริการในสาขาที่ผูกพัน

๓.กฎระเบียบภายในประเทศ (Domestic Regulations) การใช้กฎระเบียบภายในต้องมีเหตุผล มีหลักเกณฑ์ และไม่ลำเอียง ไม่สร้างเงื่อนไขที่เกินความจำเป็นด้านคุณภาพหรือผู้ให้บริการ และได้กำหนดให้มีการพัฒนาวิสัย หรือกฎเกณฑ์สำหรับกฎระเบียบภายในเกี่ยวกับการออกใบอนุญาต คุณสมบัติ และมาตรฐานทางเทคนิค ขณะนี้ได้เริ่มดำเนินการไปแล้วในสาขาวิชาชีพการบัญชี

๔.การเปิดเสรีแบบก้าวหน้าเป็นลำดับ (Progressive Liberalization) หมายถึง การเพิ่มการเปิดเสรีการค้าบริการ โครงการลดข้อจำกัดต่าง ๆ ในการค้าบริการในแต่ละรอบของการเจรจาทางการค้า และมาตรการต่าง ๆ ที่ใช้ในการปกป้องตลาด ควรจะค่อย ๆ หดไป เพื่อให้การค้าบริการระหว่างประเทศมีความเป็นเสรีเพิ่มมากขึ้น

ข้อผูกพันเฉพาะของแต่ละประเทศสมาชิก (National Commitments)

แต่ละประเทศสมาชิกจะต้องยื่นตารางข้อผูกพันการเปิดเสรีการค้าบริการต่อองค์การการค้าโลก ลักษณะข้อผูกพันขึ้นกับความพร้อมของแต่ละประเทศ เช่น เปิดเสรีแบบไม่มีข้อจำกัด (Full commitment) ผูกพันแบบมีเงื่อนไข (Commitment with limitations) หรือไม่ผูกพัน (Unbound) ตารางนี้จะผูกพันประเทศสมาชิกต่อสมาชิกอื่นทุกประเทศตามหลัก MFN ข้อผูกพันของแต่ละประเทศนี้มีทั้งข้อผูกพันแบบ Horizontal คือ ข้อผูกพันทั่วไป หรือข้อจำกัดที่ใช้กับทุกสาขาบริการ (Cross-industry commitment) และข้อผูกพันตามสาขาบริการแต่ละสาขา (Specific Commitment) ข้อผูกพันทั้ง horizontal และ specific ประกอบด้วยการเข้าถึงตลาด (Market access) และการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National treatment)

การเข้าสู่ตลาดการค้าบริการ (Market Access) หมายความว่า การไม่กำหนดหรือลดข้อจำกัดในเรื่องการเข้าสู่ตลาดใน ๖ ประการด้วยกัน ได้แก่

๑. จำนวนผู้ให้บริการ ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของโควตา การผูกขาด หรือเงื่อนไขเกี่ยวกับการทดสอบ ความจำเป็นทางเศรษฐกิจ เช่น การออกใบอนุญาตสำหรับการจัดตั้ง

ศูนย์การค้ารายใหม่ ขึ้นกับการทดสอบความจำเป็นทางเศรษฐกิจ (economic needs test) ซึ่งจะพิจารณาจากความหนาแน่นของประชากร

๒. มูลค่าการค้าขายบริการ หรือสินทรัพย์ของธุรกรรมการค้าบริการ ในรูปของ โควตาหรือเงื่อนไขเกี่ยวกับการทดสอบความจำเป็นทางเศรษฐกิจ เช่น จำกัด มูลค่าธุรกรรมของสาขาของธนาคารต่างประเทศ ต้องไม่เกินที่เปอร์เซ็นต์ของ ทรัพย์สินในประเทศทั้งหมดของทุกสาขารวมกัน
๓. จำนวนการประกอบการหรือปริมาณการให้บริการหรือเงื่อนไขเกี่ยวกับการ ทดสอบความจำเป็นทางเศรษฐกิจ เช่น จำกัดจำนวนภาพยนตร์ต่างชาติที่เข้าฉาย เป็นต้น
๔. จำนวนบุคลากรในหน่วยธุรกิจ ที่ว่าจ้างในสาขาใดโดยเฉพาะ ในรูปของโควตา หรือเงื่อนไขการทดสอบความจำเป็นทางเศรษฐกิจ เช่น จำกัดจำนวนแรงงาน ต่างชาติในบริษัท ต้องไม่เกินจำนวนที่กำหนด เป็นต้น
๕. ประเภทของหน่วยธุรกิจที่ให้บริการ หรือการร่วมทุน เช่น กำหนดว่าต้องมีการร่วม ทุนกับคนในชาติ จึงจะสามารถจัดตั้งธุรกิจได้
๖. สัดส่วนการถือหุ้น ในการร่วมทุนของต่างชาติในรูปของการจำกัดสัดส่วนการถือ หุ้นของต่างชาติ เช่น สัดส่วนการถือหุ้นของต่างชาติในธุรกิจโทรคมนาคมใน ประเทศต้องไม่เกิน ๔๕ % เป็นต้น

การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National treatment) หมายถึงการที่ประเทศสมาชิกจะปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการที่เป็นคนชาติของประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลกอื่น ๆ ไม่ด้อยไปกว่าที่ปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการที่เป็นคนชาติตนเอง

ประเทศสมาชิกสามารถกำหนดสาขาที่จะผูกพัน และข้อผูกพันในแต่ละสาขาที่พร้อมจะเปิดเสรีได้ตามการเจรจาต่อรอง โดยต้องระบุข้อกำหนด ข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด (Limitations on market access) เงื่อนไขและข้อจำกัดในการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (Limitations on national treatment) การยอมรับเกี่ยวกับข้อผูกพันเพิ่มเติม กำหนดเวลาในการปฏิบัติตามข้อผูกพัน และวันที่ข้อผูกพันมีผลบังคับใช้ ซึ่งขึ้นกับการเจรจาต่อรองกับประเทศคู่เจรจา โดยระบุข้อผูกพันดังกล่าวตามรูปแบบการค้าบริการทั้ง ๔ รูปแบบ

รัฐวิสาหกิจและบริการสาธารณะ

ผู้ที่สนับสนุน GATS พยายามจะทำให้บุคคลทั่วไปเข้าใจว่า บริการสาธารณะต่าง ๆ รวมถึงรัฐวิสาหกิจ จะไม่ได้รับความกระทบกระเทือนจาก GATS โดยอ้างข้อตกลงที่ระบุใน GATS ว่า

“การให้บริการที่อยู่ภายใต้อำนาจการควบคุมของรัฐบาลไม่ได้ถูกรวมอยู่ภายใต้ GATS” แต่คำจำกัดความของ “บริการที่อยู่ภายใต้อำนาจของรัฐบาล” กลับระบุเพียงว่า ครอบคลุมเฉพาะ “บริการที่ไม่ใช่การพาณิชย์” และ “ไม่ได้มีลักษณะที่แข่งขันกับผู้ให้บริการรายอื่น” เมื่อคำจำกัดความเป็นเช่นนี้แล้ว ในความเป็นจริงแทบจะไม่มีรัฐวิสาหกิจหรือบริการใดของรัฐเลยที่จะไม่ถูกรวมเข้าไปอยู่ภายใต้การเจรจาการเปิดเสรีการค้าบริการ เนื่องจากบริการหลายบริการมีการดำเนินการในเชิงพาณิชย์เพื่อความอยู่รอดขององค์กรเอง อีกทั้งบริการส่วนใหญ่จะมีภาคเอกชนให้บริการในสาขาเดียวกัน เช่น รัฐให้บริการด้านการศึกษา โดยมีโรงเรียนและมหาวิทยาลัยรัฐบาล ขณะเดียวกันภาคเอกชนเองก็ขายบริการด้านนี้โดยมีทั้งโรงเรียนและมหาวิทยาลัยเหมือนกัน หรืออย่างเช่นโรงพยาบาลหรือคลินิกเอกชนก็อยู่ในสภาพการแข่งขันกับโรงพยาบาลรัฐบาลอีกเช่นกัน ตามตัวอย่างนี้ หากรัฐบาลไทยเข้าไปผูกพันภายใต้ GATS เมื่อไร ทั้งบริการสาธารณะด้านการศึกษา สุขภาพ และบริการสาธารณะอื่น ๆ ของไทย ซึ่งจำนวนมากเป็นรัฐวิสาหกิจ จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของ GATS คือ ๑) ต้องเปิดตลาดให้กับผู้ให้บริการต่างชาติเข้ามาให้บริการได้ ๒) ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (MFN) หมายถึงจะต้องเปิดให้ทุกประเทศสมาชิกของ WTO เข้ามาดำเนินการได้อย่างเท่าเทียมกันทั้งหมด ๓) ต้องทำตามเงื่อนไขการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (NT) ซึ่งหมายความว่า บริการสาธารณะของไทยจะไม่สามารถได้รับสิทธิพิเศษใด ๆ ที่บริการเอกชนจากต่างชาติไม่ได้รับ ในแง่ปฏิบัตินั้นหมายถึงว่าบริการสาธารณะของไทยจะไม่สามารถมีข้อยกเว้นทางภาษีหรือได้รับงบประมาณอุดหนุนเป็นพิเศษแต่อย่างใด ซึ่งมีความเป็นไปได้อย่างยิ่งว่า สวัสดิการหลายอย่างที่ประชาชนไทยได้รับอยู่อาจจะถูกยกเลิกไป เนื่องจากไม่เป็นไปตามเงื่อนไขการเปิดเสรีของ GATS เช่น สวัสดิการด้านการศึกษา หรือการรักษาพยาบาลราคาถูก เป็นต้น

การเปิดเสรีการค้าบริการของอาเซียน^๒

(ASEAN Framework Agreement on Services : AFAS)

ความเป็นมา

ในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ ๕ เดือนธันวาคม ๒๕๓๘ ที่ กรุงเทพฯ รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนได้ลงนามความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services : AFAS) โดยมีวัตถุประสงค์ในการขยายความร่วมมือด้านบริการระหว่างประเทศสมาชิกเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพและสถานะในการแข่งขัน ยกเลิกข้อจำกัดด้านการบริการระหว่างประเทศสมาชิก และดำเนินการเปิดเสรีการค้าบริการให้มากกว่าพันธกรณีซึ่งประเทศสมาชิกมีอยู่ภายใต้ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการภายใต้องค์การการค้าโลก (General Agreement on Trade in Services : GATS) โดยข้อผูกพันการค้าบริการที่ให้สิทธิพิเศษแก่ประเทศสมาชิกอาเซียนมากกว่าที่และประเทศสมาชิกมีพันธกรณีการเปิดเสรีในองค์การการค้าโลก ภายใต้ข้อตกลง GATS เรียกว่า GAT-Plus กำหนดให้การเจรจาแรกใช้ระยะเวลา ๓ ปี เริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๓๘ ถึงปี ๒๕๔๑ และตกลงที่จะเจรจาเปิดเสรีการค้าบริการใน ๗ สาขา ได้แก่ ด้านการเงิน การท่องเที่ยว การสื่อสาร โทรคมนาคม การขนส่งทางทะเล การขนส่งทางอากาศ การก่อสร้างและบริการธุรกิจ โดยในการเจรจายืนยันข้อผูกพันกำหนดให้แต่ละประเทศใช้หลักการที่เรียกว่า Offer and Request List

ในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ ๖ ที่ กรุงฮานอย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ระหว่างวันที่ ๑๕- ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๑ ผู้นำอาเซียนได้รับรองแผนปฏิบัติการฮานอย (Hanoi Plan of Action : HPA) ซึ่งระบุให้เริ่มการเจรจาเปิดเสรีการค้าบริการรอบ ที่สอง ตั้งแต่ปี ๒๕๔๒ ถึง ปี ๒๕๔๔ โดยให้ขยายขอบเขตการเจรจาให้ครอบคลุมทุกสาขาบริการเพื่อให้ผู้ประกอบการด้านบริการสามารถขยายกิจการและการลงทุนไปยังตลาดในอาเซียนได้โดยไม่มีข้อจำกัด รวมทั้งให้พิจารณาแนวทางใหม่ในการเจรจาจัดทำข้อผูกพันเปิดเสรีการค้าบริการ เนื่องจากการเจรจาในรูปแบบเดิมไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร สำหรับการเจรจาเปิดเสรีรอบที่สองให้ใช้พารามิเตอร์เป็นแนวทางในการเจรจา โดยจัดทำเป็น

^๒ ที่มา: เข้าถึงได้จาก http://www.mfa.go.th/asean/asean_web/docs/economic_otherso๑.doc สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๒

๑) พารามิเตอร์สำหรับระยะสั้น (พ.ศ. ๒๕๔๒- พ.ศ. ๒๕๔๔) กำหนดให้ประเทศสมาชิก ตั้งแต่ ๔ ประเทศขึ้นไป ยื่นข้อเสนอผูกพันในกิจการที่ถือว่าเป็นสาขาร่วม (Common sectors/sub-sectors)

๒) พารามิเตอร์สำหรับระยะยาว (พ.ศ. ๒๕๔๕ – พ.ศ. ๒๕๖๓) ตั้งเป้าหมายให้ทุกสาขา บริการเปิดเสรีทุกรูปแบบการให้บริการให้เสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

ในการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน ครั้งที่ ๓๓ ที่กรุงฮานอย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๔ ได้มีการลงนามในพิธีสารเพื่ออนุมัติข้อผูกพันชุดที่สาม ภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยการบริการของอาเซียนเรียบร้อยแล้วและที่ประชุมเห็นพ้องให้เปิด การเจรจาการค้าบริการรอบที่สามของอาเซียนซึ่งจะเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๕ – พ.ศ.๒๕๔๗ โดยให้ ครอบคลุมทุกสาขาและทุกรูปแบบของการให้บริการ และเสนอให้พิจารณาแนวทางใหม่ๆ (new approaches) ที่อาจนำมาใช้ในการเจรจาทำข้อผูกพันเปิดเสรีการค้าบริการในรอบที่สามเพื่อผลักดัน ให้การเจรจาเปิดเสรีการค้าบริการมีความคืบหน้ามากขึ้น โดยได้เสนอ ๒ แนวทาง คือ

๑) Modified version of Common sectors/sub-sectors Approach ซึ่งจากเดิม ๔ ประเทศ ลดลงให้มี ๓ ประเทศเริ่มเจรจาทำข้อผูกพัน

๒) Like-minded Approach ซึ่งกำหนดให้อย่างน้อย ๒ ประเทศที่พร้อม เริ่มเจรจาทำข้อผูกพัน

ต่อมาที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านเศรษฐกิจอาเซียน ครั้งที่ ๔/๓๓ เมื่อวันที่ ๕-๗ สิงหาคม ๒๕๔๕ ที่มะนิลา เห็นชอบให้เปลี่ยนชื่อแนวทาง Like-minded Approach เป็น ๑๐-X Principle หรือ ASEAN-X แทนโดยหลักเกณฑ์ยังเหมือนเดิม สำหรับการให้สิทธิประโยชน์ให้ขึ้นอยู่กับความ สัมครใจของประเทศที่เข้าร่วม ประเทศที่สนใจก็สามารถเข้าร่วมได้ในภายหลัง

การเจรจาเปิดเสรีการค้าบริการของอาเซียนอยู่ภายใต้คณะกรรมการประสานงานด้านบริการของ อาเซียน^๑ (Coordinating Committee on Services – CCS) ประกอบด้วย สาขาต่างๆ อาทิ บริการธุรกิจ (business) ก่อสร้าง (construction) ขนส่งทางทะเล (maritime transport) โทรคมนาคม (telecommunication and IT Services) การท่องเที่ยว (tourism services) ด้านสุขภาพ (healthcare) ส่วนด้านการเงิน (financial services) และขนส่งทางอากาศ (air transport) อยู่ภายใต้การประชุมด้านการคลัง และการประชุมด้านขนส่ง ตามลำดับ

^๑ ที่มา : กรมอาเซียน กองอาเซียน ๓ กระทรวงการต่างประเทศ .เข้าถึงได้จาก

<http://www.mfa.go.th/internet/document/627.doc> สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๒

การเจรจาเปิดเสรีในกรอบที่สี่ เริ่มตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๘ (ค.ศ. ๒๐๐๕) ถึง ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๘ (ค.ศ. ๒๐๐๖) โดยใช้แนวทาง modified common sub-sector และ ASEAN-X

ต่อมาที่ประชุมคณะกรรมการประสานงานด้านบริการของอาเซียน ครั้งที่ ๔๑ (๒๘-๓๑ มี.ค. ๒๕๔๘) ตกลงที่จะพิจารณายกเลิกข้อจำกัดในเรื่องการเปิดตลาด (market access) และการให้การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (national treatment)^๔ ใน modes ๑ และ ๒ เน้นการเปิดเสรีใน modes ๓ และ ๔ ให้มากขึ้น รวมทั้งให้พิจารณาเพิ่มจำนวนสัดส่วนการถือหุ้นของคนต่างชาติให้มากขึ้น

การจัดทำ Mutual Recognition Agreement (MRA) สำหรับสาขาวิชาชีพวิศวกร สถาปนิก บัญชี และการสำรวจ ต้องจัดทำให้เสร็จก่อนปี ๒๕๕๑ (ค.ศ. ๒๐๐๘) โดยขณะนี้ ที่ประชุมฯ เห็นชอบกับร่างสุดท้ายของ ASEAN MRA on Engineering Services โดยกำหนดที่จะเสนอให้มีการลงนามในเอกสารดังกล่าวในช่วงการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๑๑ ที่มาเลเซีย ส่วนสาขาวิชาชีพอื่นๆ เช่น สถาปนิก และ บัญชี ยังอยู่ในขั้นตอนของการหารือ

^๔ ข้อจำกัดเรื่องการเปิดตลาด เช่น number of supplier, value of transaction, number of operations, number of natural persons, type of legal entity และ participation of foreign capital

ข้อจำกัดเรื่องการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ เช่น tax measures, natural requirement, residency requirements, registration requirement, authorisation requirement, ownership of property and land และ other discriminatory measures

บทความจากสื่อมวลชน

การเปิดเสรีการค้าบริการ: ช่องทางโอกาสและผลประโยชน์ที่ได้รับ^๔

ในอดีต การจำกัดการค้าบริการสร้างอุปสรรคในการแข่งขันและเพิ่มค่าใช้จ่าย ซึ่งมักทำให้ราคาสินค้าบริการสูงขึ้นซึ่งสูงกว่าราคาที่จะสามารถแข่งขันกับประเทศอื่นได้ และทำให้เกิดการจำกัดการแข่งขันภายในประเทศและระหว่างประเทศ ดังนั้นจึงมีแนวคิดที่จะเปิดเสรีการค้าบริการมากขึ้นทั้งประเทศพัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนา จากการศึกษายังพบว่าโดยเฉลี่ยประเทศกำลังพัฒนามีอุปสรรคกีดขวางการเปิดเสรีทางการค้าบริการมากกว่าประเทศพัฒนาแล้ว ในด้านโทรคมนาคม การธนาคารและการเงิน แต่สินค้าบริการบางสาขา ประเทศกำลังพัฒนาที่ประสบความสำเร็จในการส่งออก เช่น บริการด้านไอที บริการด้านขนส่งทางทะเล บริการด้านการก่อสร้าง บริการด้านสุขภาพ

ลักษณะเฉพาะของการบริการและความแตกต่างระหว่างการค้าบริการและการค้าสินค้าทั่วไปมีดังนี้

- การค้าบริการต้องการความใกล้ชิดระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค การบริการรวมถึงไม่เพียงแต่รูปแบบการบริการ ข้ามพรมแดนเท่านั้นแต่เป็นการเคลื่อนย้ายของผู้ให้บริการและลูกค้า ซึ่งต่างจากการค้าสินค้าทั่วไปที่มีแต่เพียงรูปแบบการค้าข้ามพรมแดนที่สินค้าส่งไปยังลูกค้าในต่างประเทศผ่านรูปแบบการขนส่งต่างๆ เช่นทางเรือ รถยนต์ เครื่องบิน

- การจำกัดอุปสรรคการเข้าสู่ตลาดจะเปิดตลาดการค้าบริการแก่ผู้ให้บริการรายใหม่ทั้งที่เป็นคนท้องถิ่นและชาวต่างชาติ ประโยชน์ที่สำคัญจากการเปิดเสรีการค้าบริการก่อให้เกิดจากการแข่งขันภายในประเทศและประสิทธิภาพของการผลิตที่สูงขึ้น

- คำว่าบริการประกอบด้วยกลุ่มกิจกรรมที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านการธนาคาร ประกันภัย การขนส่ง โทรคมนาคม การบริการด้านการปรึกษา และบริการอื่นๆ การบริการเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการให้ความสะดวกในการดำเนินการต่างๆ

- อุปสรรคการเคลื่อนไหวของสินค้ามาจากภาษีศุลกากรและอุปสรรคทางกายภาพในด้านเขตแดน ดังนั้นส่วนใหญ่การเปิดเสรีสินค้าจะให้ความสำคัญเรื่องอัตราภาษี อย่างไรก็ตามขอบเขต

^๔ สรุปจากเอกสารของ OECD เรื่อง Services Trade Liberalization: Identifying Opportunities and Gains, (JOB (๐๓)/๑๔๐), ๑๐ July ๒๐๐๓ .เข้าถึงได้จาก สำนักเจรจาการค้าบริการ www.dtm.moc.go.th/web/๕๖๗/๕๘๒/๕๘๓/ .สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๒

และประเภทของการค้าบริการนั้นมีมากกว่าสินค้าทั่วไปและรวมถึงมาตรการที่ส่งผลกระทบต่อผู้ให้บริการท้องถิ่นและชาวต่างชาติ การบริการควรที่จะมีกฎระเบียบรัดกุมซึ่งเป็นส่วนหนึ่งนำไปการบรรลุมิติวัตถุประสงค์นโยบายของสาธารณะที่สำคัญ แต่กฎระเบียบทั้งหมดนี้ต้องไม่สร้างอุปสรรคต่อการค้า

-สาขาบริการบางสาขา เช่น การบริการด้านโทรคมนาคม การธนาคาร ประกันภัยจะมีการค้าข้ามพรมแดนน้อยมาก รูปแบบการค้าจะเป็นในรูปแบบการจัดตั้งธุรกิจเพื่อให้บริการในประเทศนั้นๆซึ่งมักไม่มีการเก็บข้อมูลอยู่ในสถิติการค้าแบบดั้งเดิม อย่างไรก็ตามมีหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่เก็บข้อมูลการลงทุนต่างชาติแต่ก็ยังไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ครบถ้วน

ข้อสังเกต ช่องทางโอกาสและผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเปิดเสรีการค้าบริการในประเทศกำลังพัฒนา

๑. ในหลายบริษัทจากประเทศกำลังพัฒนาประสบผลสำเร็จในการส่งออกสินค้าบริการไปยังประเทศกำลังพัฒนาและ ประเทศพัฒนาแล้ว สิ่งที่พบคือมีจำนวนประเทศกำลังพัฒนาเพียงไม่กี่ประเทศที่จะพัฒนาการค้าบริการได้ในระดับนานาชาติ แต่ประเทศกำลังพัฒนาที่สามารถแข่งขันในระดับระหว่างประเทศได้นั้นเป็นประเทศที่มีระดับการพัฒนาสูงกว่าประเทศกำลังพัฒนาทั่วไป ในบางสาขาการบริการ การสร้างความเข้มแข็งแก่ตลาดภายในประเทศได้สร้างแบบอย่างสำหรับการเสริมสร้างศักยภาพในการส่งออกสินค้าบริการ ดังนั้นการค้าบริการประเภทนั้นๆควรที่จะได้รับการยอมรับในตลาดภายในประเทศเสียก่อนเพื่อสามารถวิเคราะห์มาตรฐานการบริการได้และเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับลูกค้าต่างชาติ เพราะถ้าคนในประเทศที่บริษัทตั้งอยู่ไม่ใช้บริการเหล่านั้น ลูกค้าต่างชาติจะไม่มั่นใจในการใช้บริการ หลังจากนั้นจึงเริ่มที่จะส่งออกระดับภูมิภาคและสู่ระดับโลก แบบอย่างที่เราเห็นได้ชัดอยู่ในการบริการด้านสื่อสารโทรคมนาคม โซดทัศน์ การขนส่งทางเรือ และบริการการศึกษาขั้นสูงหรือแม้แต่บริการที่เกี่ยวข้องกับการค้าธุรกรรมผ่านอินเทอร์เน็ต (E-Commerce) แต่กรณีนี้ยกเว้นด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) ที่ปัจจัยด้านภูมิภาคมีความสำคัญน้อย และด้านท่องเที่ยวซึ่งจำเป็นที่จะต้องเริ่มที่ตลาดต่างประเทศตั้งแต่แรก

๒. ธรรมชาติของการค้าบริการในเศรษฐกิจระดับโลกจะมีการติดต่อพึ่งพากันมากขึ้น ระหว่างสาขาบริการที่ประเทศกำลัง พัฒนาประสบผลสำเร็จ เช่น บริการโซดทัศน์ , บริการขนส่งทางเรือ, บริการเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคาร และบริการด้านสุขภาพ ซึ่งเป็นสาขาที่ไม่ต้องใช้งบลงทุนมาก เหมือนอย่างสาขาด้านพลังงานและด้านสิ่งแวดล้อม อีกทั้งสาขาข้างต้นเหล่านี้เป็นสาขาที่ประเทศกำลังพัฒนาที่มีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบเพราะมีแรงงานที่มีความรู้สามารถและค่าแรงต่ำ เช่น บริการด้านโทรคมนาคมและอุตสาหกรรมคอมพิวเตอร์ บริการก่อสร้างและการ

ประมวลข้อมูล เช่น ประเทศอินเดียที่มีช่างผู้ชำนาญด้านการผลิตและการให้บริการด้านคอมพิวเตอร์ จากความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศกำลังพัฒนาที่มีความรู้ความสามารถสูงและค่าจ้างแรงงานต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศพัฒนาแล้ว ส่งผลทำให้ประเทศพัฒนาแล้วได้แสวงหาแหล่งทรัพยากรภายนอกด้านการค้าบริการจากประเทศกำลังพัฒนา แต่ทั้งนี้ประเทศกำลังพัฒนาจะควรต้องมีโทรคมนาคมที่ทันสมัย และมีประสิทธิภาพ และเข้าถึงตลาดประเทศพัฒนาแล้ว โดยการบริการแบบข้ามพรมแดน

๓. การเปิดเสรีบริการมีแนวโน้มที่จะรวมตัวกันและสร้างพันธมิตรระหว่างประเทศและระหว่างสาขามากขึ้นกับบริษัทจากประเทศพัฒนาแล้วหรือกับบริษัทจากประเทศที่กำลังพัฒนาเพื่อดึงความรู้วิชาการและหลักปฏิบัติของประเทศที่พัฒนาแล้วนำมาใช้ ปัจจุบันมีกลุ่มธุรกิจส่งออกน้อยรายที่จะเป็นผู้บริหารธุรกิจเพียงบริษัทเดียว นอกจากนี้มีการเชื่อมโยงทาง ภูมิภาค ภาษา วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ซึ่งส่งผลต่อการติดต่อธุรกิจการค้าบริการระหว่างประเทศมากขึ้น บริษัทที่ส่งออกสินค้าบริการไปยังประเทศที่มีความเชื่อมโยงด้านต่างๆต่อกันทำให้ง่ายต่อการเจาะตลาด เช่น ด้านโสตทัศน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์วิทยา หรือการให้บริการรักษาสุขภาพแบบแผนโบราณ อีกทั้งประเทศพัฒนาแล้วที่มีการเชื่อมโยงด้านประวัติศาสตร์และอาณาณคมกับบางประเทศในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาทำให้เกิดความเชื่อมั่นที่จะส่งออกสินค้าบริการจากประเทศเหล่านี้ได้เช่นกัน

๔. การเปิดเสรีการค้าบริการในประเทศกำลังพัฒนาได้เพิ่มการเข้ามาลงทุนจากต่างชาติ เช่นการลงทุนในรูปแบบ Foreign Direct Investment หรือ FDI จะมาพร้อมกับการถ่ายทอดเทคโนโลยีซึ่งบุคลากรภายในประเทศกำลังพัฒนาจะได้รับประโยชน์นี้ อย่างไรก็ตาม การเปิดเสรีการบริการย่อมมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศนั้นๆเช่นกัน คือ การเข้ามาลงทุนในประเทศโดยตรงจากชาวต่างชาติ หรือ FDI นั้นสามารถเพิ่มรายได้ของโลกโดยรวม แต่บางประเทศประสบกับการสูญเสียด้านสวัสดิการเล็กน้อยและรายได้ เนื่องจากการลดการกีดกันการลงทุนของชาวต่างชาติในหลายๆประเทศทำให้เงินทุนนั้นไหลไปยังประเทศอื่นที่เคยมีการกีดกันการลงทุนสูง

อุปสรรคของประเทศกำลังพัฒนาที่จะส่งออกสินค้าบริการต้องเผชิญอุปสรรคดังนี้

๑) ขาดการเข้าถึงด้านการเงินสำหรับการส่งออกหรือการพัฒนาธุรกิจ

การส่งออกสินค้าบริการของประเทศกำลังพัฒนามักอยู่ในประเภทการบริการที่ใช้เงินลงทุนน้อย หรือการสร้างแหล่งเงินลงทุน โดยผ่านการสร้างพันธมิตรระหว่างประเทศ

นอกจากนี้ระดับรายได้ในตลาดภายในค้าสร้างความลำบากสำหรับบริษัทที่จะสร้างฐานลูกค้าในประเทศเพื่อเป็นบรรทัดฐานสำหรับการส่งออกสินค้าบริการ

๒) ความยากลำบากในการสร้างความเชื่อถือกับผู้ให้บริการระหว่างประเทศโดยเฉพาะในการใช้เทคโนโลยีระดับสูง

การขาดความเชื่อถือทำให้จำนวนลูกค้าน้อย ส่งผลต่อโอกาสที่จะทดลองความมั่นใจและไว้วางใจต่อบริการนั้นๆ แต่เมื่อบริการในบริษัทนั้นเริ่มสร้างชื่อเสียง และความไว้วางใจทำให้เกิดการพัฒนาด้านการส่งออก อย่างไรก็ตามปัญหาด้านการสร้างความเชื่อใจนี้แก้ไขได้ อย่างเช่นการสร้างพันธมิตรกับบริษัทต่างชาติ

๓) ขาดการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานที่น่าเชื่อถือและราคาไม่แพง

ในประเทศกำลังพัฒนา การบริการด้านโทรคมนาคมที่ไม่มีประสิทธิภาพส่งผลกระทบต่อ การแสวงหาแหล่งทรัพยากรภายนอกและการส่งออกบริการ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ ความสามารถของบริษัทในการสร้างความเชื่อถือต่อลูกค้า

๔) ขาดการเข้าถึงระบบเครือข่ายที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการและสิ่งอำนวยความสะดวกของรัฐที่ จำเป็นต่อการค้า

ซึ่งรวมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องในด้านกฎหมายการค้าภายใน การเชื่อมโยงผู้ส่งออก หรือ สมาคมการส่งออก หรือ การสร้างเครือข่ายทางธุรกิจในกรอบกว้างขวางขึ้น

โดยสรุป การเปิดเสรีการค้าบริการของประเทศกำลังพัฒนาจำเป็นต้องปรับใช้ กรอบนโยบายที่เหมาะสมและมีการวางแผนอย่างรัดกุมเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ส่งออกการค้า บริการ และในระดับผู้ส่งออกการค้าบริการควรที่จะพัฒนาระดับความสามารถเพื่อแข่งขันกับคู่แข่ง ต่างประเทศได้

AEC ตลาดใหม่ที่ใหญ่ขึ้น - การค้าบริการ^๖

อาเซียนกำลังจะก้าวไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียน(ASEAN Community)ในปี ๒๕๕๘ ซึ่งภายใต้ประชาคมอาเซียน จะประกอบไปด้วยความร่วมมือที่เป็นรูปธรรม ๓ ด้านด้วยกัน ได้แก่ ๑) ด้านความมั่นคง ๒)ด้านเศรษฐกิจ และ๓)ด้านสังคมวัฒนธรรม ในส่วนของความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจนั้น อาเซียนกำลังดำเนินงานไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน(ASEAN Economic Community: AEC)ซึ่งมีแผนงานดำเนินงานรวมทั้งเครื่องมือในการติดตามความคืบหน้า ในการมุ่งสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนให้ทันตามเงื่อนไขเวลาที่ได้กำหนดไว้ในปี ๒๕๕๘ หรือในอีก ๗ ปี ข้างหน้า การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะมีผลทำให้อาเซียนกลายเป็นตลาด และฐานการผลิตเดียวกัน(Single market and production base)เกิดการเคลื่อนย้ายทรัพยากรการผลิตได้อย่างเสรีทั้งทั้งภูมิภาค และแรงงานฝีมือจะเป็นไปอย่างเสรีและไร้ซึ่งอุปสรรค

สำหรับการเปิดเสรีการค้าภาคบริการ อาเซียนได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๓๘ (ค.ศ.๑๙๙๕)ซึ่งได้มีการลงนามกรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียน หรือ ASEAN Framework Agreement on Service(AFAS) จากนั้นได้มีการเจรจาเพื่อเปิดเสรีเป็นรอบๆ และต่อมาเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของ Bali Concord II ที่ผู้นำอาเซียนได้ประดัดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘(ค.ศ.๒๐๑๕)ก็ได้มีการกำหนดแผนงานปลระกรอบเวลาที่ชัดเจนในการเปิดเสรีโดยได้ระบุไว้ใน AEC Blueprint (พิมพ์เขียวเพื่อการมุ่งสู่การเป็น AEC)

ภายใต้ AEC Blueprint กำหนดว่าอาเซียนจะร่วมมือกันผลักดันการยกเลิกข้อจำกัดต่อการค้าบริการระหว่างกันภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๓(ค.ศ.๒๐๑๐) สำหรับ ๔ สาขาบริการสำคัญ(Priority Integration Sectors:PIS)ได้แก่ การขนส่งทางอากาศเทคโนโลยีสารสนเทศ สุขภาพและการท่องเที่ยว นอกจากนั้น ได้เพิ่มสาขาที่ ๕ คือ โลจิสติกส์ ซึ่งเป็นภาคบริการที่มีความสำคัญสำหรับอาเซียน โดยจะลดเลิกข้อจำกัดให้ได้ภายในปี พ.ศ.๒๕๕๖ (ค.ศ.๒๐๑๓)ส่วนบริการอื่นๆ ที่เหลือจะลดเลิกข้อจำกัดภายในปี พ.ศ.๒๕๕๘(ค.ศ.๒๐๑๕)ซึ่งเป็นปีเป้าหมายที่จะจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

สำหรับการจัดตั้งกิจการ กำหนดให้อนุญาตสัดส่วนการถือหุ้นของคนสัญชาติอาเซียนให้มากขึ้นตามลำดับ เช่น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ในปี ๒๕๕๑ และร้อยละ ๗๐ ในปี ๒๕๓๓ เฉพาะสำหรับสาขาบริการสำคัญ ส่วนสาขาบริการสำคัญ ส่วนสาขาอื่นๆ ที่เหลือกำหนดให้เป็นอย่างร้อยละ

^๖ ที่มา: หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ ฉบับวันที่ ๒๕ - ๒๘ พ.ค. ๒๕๕๑ สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๒

ละ ๗๐ ในปี ๒๕๕๘ อย่างไรก็ตามแต่ละประเทศสามารถที่จะส่งมอบสาขาบริการที่ตนเองมีความ
อ่อนไหวสูงไว้ได้ร้อยละ ๑๕ ของจำนวนสาขาบริการทั้งหมดที่เจรจา ทั้งนี้ อัตราดังกล่าวยังไม่
ไม่ได้เป็นอัตราที่กำหนดตายตัว และยังคงเจรจาทันทีต่อไป

การค้าเสรีภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะเป็นการขยายโอกาสทางการค้าให้กับ
ประเทศไทย ไม่เพียงเฉพาะแต่การค้าสินค้าเท่านั้น แต่หากจะพิจารณาในส่วนของการค้าบริการแล้ว
ก็นับเป็นโอกาสทองของประเทศไทยด้วยเช่นกัน เนื่องจากประเทศไทยมีศักยภาพในธุรกิจบริการ
สูงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ(บรูไน อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์
พม่า ลาว กัมพูชา และเวียดนาม) จากสถิติในปี ๒๕๕๕ ไทยมีมูลค่าการค้าบริการภายในประเทศสูง
ถึง ๑,๖๕๒ พันล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๒ ของ GDP และมีรายได้จากการบริการไปยัง
ต่างประเทศ ๒๔ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ จัดอยู่ในอันดับที่ ๒๗ ของมูลค่าส่งออกการค้าบริการของ
ทุกประเทศทั่วโลก โดยอาเซียน ไทยเป็นรองสิงคโปร์(ซึ่งอยู่ในอันดับที่ ๑๓)เท่านั้น ดังนั้น เพื่อให้
ได้รับโอกาสจากการเปิดเสรีอย่างเต็มที่ ประเทศไทยควรจะเตรียมตัวพัฒนาการค้าบริการในสาขาที่
ไทยพอจะมีศักยภาพอยู่แล้วให้สามารถแข่งขันได้และพร้อมที่จะขยายการให้การค้าบริการไปยัง
ประเทศสมาชิกอื่นในอาเซียน เพื่อใช้ประโยชน์จากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้อย่าง
เต็มที่

เปิดเสรีโลจิสติกส์อาเซียน เอกชนจี้รัฐหนุนสร้างศักยภาพแข่งขัน^๑

จากข้อเท็จจริงที่ว่าระบบเศรษฐกิจของโลกปัจจุบัน กำลังก้าวเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงครั้ง
ยิ่งใหญ่ โดยเฉพาะการเคลื่อนย้ายทางการค้า การลงทุน การบริการและแรงงานที่มีความเสรีมาก
ยิ่งขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากความพยายามในการทำข้อตกลงเขตการค้าเสรี(FTA) ของประเทศต่างๆ
สำหรับในภูมิภาคอาเซียนเองได้ตระหนักถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์นี้
เช่นเดียวกัน

^๑ เข้าถึงได้จาก <http://www.thannews.th.com> ,(News Center Thursday, February ๐๗, ๒๐๐๘)

สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๒

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาประเทศในกลุ่มอาเซียน ได้ดำเนินงานภายใต้วัตถุประสงค์หลักของการรวมตัว เพื่อเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการสร้างประชาคมอาเซียน(ASEAN Community) ให้เหมือนประชาคมยุโรป มีเป้าหมายสำคัญคือ ต้องการสร้างภูมิภาคให้มีความเข้มแข็ง ภายใต้แนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ คือ การมีตลาด และฐานการผลิตร่วมกัน มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานอย่างเสรี เพื่อสร้างขีดการแข่งขันของอาเซียนให้เข้ากับเศรษฐกิจโลกและอำนาจการต่อรองในเวทีการค้า

หนึ่งในประเด็นที่กำลังเป็นที่สนใจทั้งภาครัฐและเอกชนเห็นตรงกัน คือการแข่งขันด้านโลจิสติกส์ด้วยการเปิดเสรี ตามกรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services : AFAS) ที่กำหนดให้ประเทศสมาชิกอาเซียนต้องเปิดบริการให้แก่กันมากกว่าที่แต่ละประเทศได้มีข้อตกลงไว้กับองค์การการค้าโลก(WTO) ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการเจรจาไปแล้ว ๔ รอบ โดย ๒ รอบแรกมุ่งเน้นการเปิดเสรีใน ๗ สาขา คือ การเงิน การขนส่งทางทะเล การขนส่งทางอากาศ การสื่อสาร โทรคมนาคม การท่องเที่ยว การก่อสร้าง และสาขาบริการธุรกิจ

ขณะที่การเจรจาในรอบ ๓ และ ๔ ได้มีการขยายขอบเขตการเจรจาเปิดเสรีให้รวมทุกสาขาบริการ และนอกเหนือจากการเปิดตลาดรวมใน ๗ สาขาแล้ว ยังได้ริเริ่มวิธีเจรจาโดยให้ประเทศสมาชิกตั้งแต่ ๒ ประเทศขึ้นไปที่มีความพร้อมจะเปิดเสรีสาขาบริการใดให้แก่กันมากขึ้นก็สามารถทำได้ก่อน และเมื่อประเทศอื่นมีความพร้อมจึงค่อยเข้าร่วม เพื่อให้การเปิดเสรีเป็นไปด้วยความรวดเร็วมากขึ้น และขณะนี้อยู่ระหว่างการเจรจารอบที่ ๕ (ม.ค.๕๐-ธ.ค.๒๕๕๑) โดยหลักการจะมีการขยายจำนวนประเภทธุรกิจในแต่ละสาขาบริการ เพื่อเปิดตลาดระหว่างสมาชิกให้มากกว่ารอบที่ผ่านมาพร้อมทั้งเปิดตลาดในเชิงลึกมากขึ้น

นอกจากนี้สมาชิกอาเซียนยังได้เร่งรัดเปิดตลาดในสาขาบริการที่เป็นสาขาบริการสำคัญ (Priority Sectors) ๔ สาขาได้แก่ สาขาโทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ สาขาสุขภาพ สาขาการท่องเที่ยว และสาขาสายการบิน ภายในปี ๒๕๕๓ สาขาบริการโลจิสติกส์ ภายในปี ๒๕๕๖ และเปิดเสรีบริการทุกสาขา ภายในปี ๒๕๕๘ (ดูตารางประกอบ) ซึ่งจากข้อตกลงดังกล่าวจะทำให้ผู้ให้บริการของไทยและรัฐบาลจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อรองรับการเปิดเสรีดังกล่าว โดยในส่วนของภาครัฐได้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศในภาพรวมทั้งหมด

นายวินิจชัย แจ่มแจ้ง รองอธิบดีกรมเจรจาธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ กล่าวว่า การเปิดเสรี สาขาขนส่งและโลจิสติกส์ จะเป็นโอกาสดีของผู้ประกอบการไทยที่จะเข้าไปแสวงหาผลประโยชน์ในตลาดอาเซียนอื่น เพราะไทยถือเป็นศูนย์กลางด้านการขนส่งและโลจิสติกส์

สตักส์ในภูมิภาคที่สามารถเชื่อมโยงไปยังประเทศต่างๆในอาเซียนได้ ขณะเดียวกันการเปิดให้นักลงทุนอาเซียนเข้ามาประกอบกิจการในไทย ผู้ประกอบการจะได้ประโยชน์ของการร่วมทุน โดยจะมีเงินทุนและเทคโนโลยีในการพัฒนาธุรกิจ

ทั้งนี้จากการสัมมนาระดมความคิดเห็นร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้ข้อสรุปว่าทุกฝ่ายเห็นด้วยกับการเปิดเสรีในสาขาโลจิสติกส์ เพราะเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่ทำอย่างไรที่จะปรับตัวเตรียมความพร้อมและใช้โอกาสในการเปิดตลาดภายในอาเซียนให้เป็นประโยชน์

อย่างไรก็ตามในส่วนของภาคเอกชนไทยเห็น ว่าภาครัฐควรให้การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาระบบขนส่งและโลจิสติกส์ของไทย และมีมาตรการช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการ ให้พัฒนาศักยภาพในการแข่งขันได้เมื่อมีการเปิดเสรี

น.ส.วิภา สติรชวาล เลขาธิการสมาพันธ์โลจิสติกส์ไทย กล่าวว่า ผู้ประกอบการไทยจำเป็นต้องร่วมมือกันระหว่างผู้ที่อยู่ในซัพพลายเชนเดียวกันระหว่างคู่ค้ากับลูกค้า ต้องเปลี่ยนวิถีคิดและมาแข่งธุรกิจกันมากขึ้น แต่ถ้าไม่ทำใน ๕ ปีข้างหน้าเมื่อมีการเปิดเสรี โลจิสติกส์เต็มตัวเราก็จะสู้ต่างชาติไม่ได้ ขณะที่การสนับสนุนจากรัฐสิ่งแรกที่ต้องทำคือ ๑.การมีหน่วยงานหลักที่เป็นเจ้าภาพดูแลและค้ำจุนโลจิสติกส์อย่างถาวร ๒.เร่งแก้ไขกฎระเบียบที่จะอำนวยความสะดวกทางการค้า และ๓.เร่งพัฒนาโครงสร้างด้านการขนส่งทั้งระบบ

นายบรรพต กาญจนวิไล อุปนายกฝ่ายพัฒนาวิชาการ สมาคมตัวแทนออกของรับอนุญาตไทย กล่าวว่า จุดที่น่าเป็นห่วงในการเปิดเสรีโลจิสติกส์ของไทยคือ ผู้ประกอบการกลุ่มที่ไม่มีเครือข่ายที่จะขยายตัวออกไป ซึ่งที่ผ่านมาผู้ประกอบการโลจิสติกส์ของไทยมุ่งแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ไม่มีเวลาพัฒนาวางแผนสร้างเครือข่ายหรือวิจัยพัฒนาธุรกิจ ทำให้ธุรกิจโลจิสติกส์ของไทยไม่พัฒนา

นายสัตววิทย์ เศรษฐโกสิน เลขาธิการสมาคมขนส่งสินค้า กล่าวว่า ภาครัฐควรเร่งให้การส่งเสริมด้านความรู้แก่ผู้ประกอบการขนาดเล็ก และสนับสนุนในเรื่องของระบบอำนวยความสะดวกต่างๆ ขณะที่ผู้ประกอบการควรมีการแลกเปลี่ยนบุคลากรระหว่างพันธมิตร เพื่อศึกษาซึ่งกันและกัน รองรับการเปิดเสรีที่จะมีขึ้น ซึ่งจะช่วยให้สามารถเข้าไปเปิดบริการในประเทศนั้นได้สะดวกขึ้น

อนึ่งสำหรับภาพรวมของโลจิสติกส์ไทยในแง่ของการพัฒนาถือว่ายังอยู่ในขั้นของการเริ่มต้น โดยการดำเนินงานของผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะเน้นการจัดส่งสินค้าไปสู่ผู้บริโภคเป็นหลัก

ในขณะที่ออสเตรเลีย ฮองกง สิงคโปร์ สหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา อยู่ในขั้นที่พัฒนาแล้ว โดยเน้นความสำคัญของการบูรณาการที่เกี่ยวข้องตั้งแต่การจัดซื้อวัตถุดิบจนกระทั่งผลิตสินค้าแล้วเสร็จ ส่งมอบไปสู่ผู้บริโภค

ต้นทุนโลจิสติกส์ของไทยยังสูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่น โดยในปี ๒๕๔๕ ไทยมีส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อ จีดีพีเท่ากับ ๒๓.๕ % หรือ ๒.๓๖ ล้านล้านบาท ขณะที่ญี่ปุ่น สหรัฐ ยุโรป มีส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ ต่อจีดีพี ไม่เกิน ๑๑% ทั้งนี้เนื่องจากที่ผ่านมาระบบโลจิสติกส์ของไทยยังขาดการพัฒนาเท่าที่ควร ไม่ว่าจะเป็นการเชื่อมโยงเครือข่ายโลจิสติกส์ ประสิทธิภาพโครงสร้างพื้นฐานในการกระจายสินค้าและคุณภาพบริการขนส่งทางน้ำและทางอากาศ ดังนั้นจึงเป็นโจทย์ใหญ่ที่รัฐบาลต้องเร่งสร้างความสมดุลให้เกิดขึ้น เพื่อเสริมศักยภาพการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการไทยในการเปิดเสรีในทุกเวทีการค้าโลก

ภาคผนวก

(คำแปลอย่างไม่เป็นทางการ)

พิธีสารเพื่ออนุวัติข้อผูกพันชุดที่ 7 ภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียน

รัฐบาลแห่งบรูไนดารุสซาลาม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเลเซีย สหภาพพม่า สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรไทย และ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม รัฐสมาชิกแห่งสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซึ่งต่อไปจะเรียกรวมกันว่า “อาเซียน” หรือเอกพจน์ว่า “รัฐสมาชิก”)

รับทราบ กรอบความตกลงว่าด้วยบริการอาเซียน ที่ลงนามเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม ค.ศ. 1995 (พ.ศ. 2538) ที่กรุงเทพฯ ประเทศไทย (ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า “อาฟาส”) ซึ่งมีเป้าหมายในการเสริมสร้างความร่วมมือด้านบริการระหว่างรัฐสมาชิก ขจัดข้อจำกัดอย่างมีนัยสำคัญด้านการค้าบริการระหว่างรัฐสมาชิก และเปิดเสรีด้านการค้าบริการ โดยขยายทั้งความลึกและขอบเขตของการเปิดเสรีให้มากกว่าที่ได้ผูกพันโดยรัฐสมาชิกภายใต้ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า “จีเอทีเอส”) ขององค์การการค้าโลก (ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า “ดับบลิวทีโอ”)

ได้ ดำเนินการเจรจาแล้วเสร็จรอบการเจรจาและบรรลุข้อผูกพันแล้วหกชุด ซึ่งผนวกอยู่ในพิธีสารอนุวัติข้อผูกพันชุดแรกภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียนซึ่งลงนามเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม ค.ศ. 1997 (พ.ศ. 2540) ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย พิธีสารอนุวัติข้อผูกพันชุดที่สองภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียนซึ่งลงนามเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม ค.ศ. 1998 (พ.ศ. 2541) ณ กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม พิธีสารอนุวัติข้อผูกพันชุดที่สามภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียนซึ่งลงนามเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม ค.ศ. 2001 (พ.ศ.2544) พิธีสารอนุวัติข้อผูกพันชุดที่สี่ภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียนซึ่งลงนามเมื่อวันที่ 3 กันยายน ค.ศ. 2004 (พ.ศ.2547) ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย พิธีสารอนุวัติข้อผูกพันชุดที่ห้าภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียนซึ่งลงนามเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม ค.ศ. 2006 (พ.ศ.2549) ณ เมืองเซบู ประเทศฟิลิปปินส์ และพิธีสารอนุวัติข้อผูกพันชุดที่หกภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียนซึ่งลงนามเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน ค.ศ. 2007 (พ.ศ.2550) ณ ประเทศสิงคโปร์

รับทราบ กรอบความตกลงสำหรับการรวมกลุ่มเศรษฐกิจในสาขาสำคัญของอาเซียนพร้อมด้วยแผนดำเนินการรวมกลุ่มเศรษฐกิจในสาขาสำคัญ ซึ่งลงนามโดยผู้นำชาติอาเซียนเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน ค.ศ. 2004 (พ.ศ. 2547) ณ กรุงเวียงจันทน์ ประเทศลาว และกรอบความตกลงสำหรับการรวมกลุ่มเศรษฐกิจในสาขาสำคัญของอาเซียน (ฉบับแก้ไข) ซึ่งลงนามโดยรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม ค.ศ. 2006 (พ.ศ. 2549) ณ เมืองเซบู ประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งรวม 4 สาขาบริการคือ การขนส่งทางอากาศ สุขภาพ โทรคมนาคมและบริการด้านสารสนเทศ และท่องเที่ยว ได้มีมาตรการทั้งในเชิงลึกและเชิงกว้างที่จะรวมกลุ่มเศรษฐกิจภายในและการเชื่อมโยง รวมถึงการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ในการที่จะบรรลุถึงการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ตระหนักถึง เป้าหมายและกรอบระยะเวลาของร่างพิมพ์เขียวการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งได้รับความเห็นชอบในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ 13 เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน ค.ศ. 2007 (พ.ศ.2550) ณ ประเทศสิงคโปร์ โดยหนึ่งในข้อกำหนด ได้แก่ การเปิดเสรีการค้าบริการเป็นรอบตามลำดับทุกๆ 2 ปี เริ่มตั้งแต่ ปี ค.ศ. 2008 (พ.ศ.2551) และสิ้นสุดในปี ค.ศ. 2015 (พ.ศ.2558)

ได้ บรรลุการเจรจารอบถัดมาซึ่งสอดคล้องตามข้อ 4 ของอาฟาส และได้สรุปผลข้อผูกพันชุดที่เจ็ด (ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า “ข้อผูกพันชุดที่เจ็ดภายใต้อาฟาส” หรือ “ข้อผูกพันชุดที่เจ็ด”)

จึงได้ตกลงกันดังต่อไปนี้:

1. รัฐสมาชิกที่เป็นสมาชิกดับบลิวทีโอ จะยังคงต้องขยายข้อผูกพันเฉพาะของตนภายใต้เจเอทีเอส ให้แก่รัฐสมาชิกอาเซียนอื่นที่ไม่ได้เป็นสมาชิกดับบลิวทีโอ
2. ภาคผนวกท้ายพิธีสารฉบับนี้ประกอบด้วยข้อผูกพันของแต่ละรัฐสมาชิกที่ใช้เป็นการทั่วไป ตารางข้อผูกพันเฉพาะสาขา และบัญชีรายการขอยกเว้นจากหลักการประติบัติเชิงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ซึ่ง ซึ่งประกอบเป็นส่วนที่รวมเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับพิธีสารฉบับนี้
3. ภายใต้เงื่อนไขของข้อผูกพันของแต่ละรัฐสมาชิกที่ใช้เป็นการทั่วไป ตารางข้อผูกพันเฉพาะสาขา และบัญชีรายการขอยกเว้นจากหลักการประติบัติเชิงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ซึ่ง รัฐสมาชิกจะต้องให้การปฏิบัติเป็นพิเศษแก่รัฐสมาชิกด้วยกันบนหลักการประติบัติเชิงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ซึ่ง
4. ให้พิธีสารฉบับนี้และภาคผนวกท้ายพิธีสารเป็นส่วนที่รวมเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับกรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียน
5. พิธีสารฉบับนี้ และข้อผูกพันที่ระบุอยู่ในภาคผนวกท้ายพิธีสาร จะมีผลใช้บังคับในเก้าสิบ (90) วันภายหลังจากวันที่สมาชิกได้ลงนาม ในกรณีที่รัฐสมาชิกไม่สามารถยื่นข้อผูกพันอย่างสมบูรณ์ภายใต้ข้อผูกพันชุดที่เจ็ด ภายในกำหนดการลงนามพิธีสารฉบับนี้
 - (เอ) ข้อผูกพันที่ยื่นภายหลังแต่ก่อนการมีผลใช้บังคับของพิธีสารฉบับนี้และภาคผนวกท้ายพิธีสาร จะต้อง มีผลใช้บังคับในเก้าสิบ (90) วัน ภายหลังจากวันที่สมาชิกได้ลงนามในพิธีสารฉบับนี้เช่นกัน และ
 - (บี) ข้อผูกพันที่ได้ยื่นหลังการมีผลใช้บังคับของพิธีสารฉบับนี้และภาคผนวกท้ายพิธีสาร จะต้อง มีผลใช้ บังคับ ณ วันที่ยื่นข้อผูกพัน
6. โดยมีให้เป็นการเสียหายภายใต้วรรค 5 สำหรับรัฐสมาชิกที่ภาคยานุวัติในพิธีสารฉบับนี้ภายหลังจากวันที่มี การลงนามภายใต้วรรค 5 พิธีสารฉบับนี้และภาคผนวกท้ายพิธีสารจะต้องมีผลใช้บังคับในวันที่ลงนามภายหลัง สำหรับรัฐสมาชิกนั้น

7. รัฐสมาชิกแต่ละประเทศ จะต้องแจ้งสำนักเลขาธิการอาเซียนเป็นลายลักษณ์อักษร เมื่อได้ดำเนินการตามกระบวนการภายในของตนเสร็จสิ้น ทั้งนี้ ตามที่ระบุในวรรค 5 รัฐสมาชิกซึ่งยังไม่สามารถยื่นข้อผูกพันอย่างสมบูรณ์ภายใต้ข้อผูกพันชุดที่เจ็ดภายในกำหนดการลงนามพิธีสารฉบับนี้ จะต้องแจ้งสำนักเลขาธิการอาเซียนเป็นลายลักษณ์อักษรถึงข้อผูกพันที่ตนได้ยื่นในภายหลังเพื่อบรรลุการจัดทำข้อผูกพันอย่างสมบูรณ์ภายใต้ข้อผูกพันชุดที่เจ็ด ซึ่งข้อผูกพันที่ยื่นดังกล่าวจะเป็นส่วนที่รวมเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับตารางข้อผูกพันของสมาชิกภายใต้พิธีสารฉบับนี้และภาคผนวกท้ายพิธีสาร

8. พิธีสารฉบับนี้จะถูกเก็บรักษาไว้กับเลขาธิการอาเซียน ซึ่งจะส่งมอบสำเนาพิธีสารที่รับรองความถูกต้องแล้วส่งให้แก่รัฐสมาชิกแต่ละรัฐทันที และเลขาธิการอาเซียนจะต้องแจ้งให้รัฐสมาชิกแต่ละรัฐทราบในทันทีถึงเรื่องการปฏิบัติตามวรรค 5 และวรรค 6

เพื่อเป็นพยานในการนี้ ผู้มีนามข้างใต้ ซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยถูกต้องจากรัฐบาลของตนตามลำดับ ได้ลงนามในพิธีสารเพื่ออนุมัติข้อผูกพันชุดที่หก ภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียน

จัดทำ ที่ _____ เมื่อวันที่ _____ เดือน _____ ในปี _____ เป็นต้นฉบับเดียวในภาษาอังกฤษ

สำหรับรัฐบาลแห่งบรูไนดารุสซาลาม

ลิม จ็อก เซง

ผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศและการค้า

สำหรับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา

จอม ประสิทธิ์

รัฐมนตรีอาวุโสและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

สำหรับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

มารี เอลกา ปันเกสตู

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการค้า

สำหรับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

นาม วิยะเกต

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมและพาณิชย์

สำหรับรัฐบาลแห่งมาเลเซีย

ตาม ศรี มูฮิดิน ยัสลิน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการค้าระหว่างประเทศและอุตสาหกรรม

สำหรับรัฐบาลแห่งสหภาพพม่า

อู โซ ทา

รัฐมนตรีว่าการวางแผนของชาติและการพัฒนาเศรษฐกิจ

สำหรับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

ปีเตอร์ ฟาวิลลา

เลขาธิการการค้าและอุตสาหกรรม

สำหรับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐสิงคโปร์

ฉิม ฮึง เกียง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรม

สำหรับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

สำหรับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

วู หวย ฮอง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า

สำนักวิชาการ ให้การบริการทางวิชาการ

๑. ณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์ ให้บริการในวันและเวลาราชการ
 - กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
ด้านการเมืองการปกครอง ความมั่นคง การทหาร การยุติธรรม กฎหมายระหว่างประเทศ
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อนุญาโตตุลาการ ทรัพย์สินทางปัญญา
 - กลุ่มงานบริการวิชาการ ๒ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๑ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
ด้านเศรษฐกิจ พาณิชย์ การเงิน การคลัง การธนาคาร การลงทุน งบประมาณ ประกันภัย
อุตสาหกรรม คมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การเกษตรและสหกรณ์
 - กลุ่มงานบริการวิชาการ ๓ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
ด้านสังคม การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม แรงงานและสวัสดิการสังคม เด็ก สตรี
การสาธารณสุข การท่องเที่ยว การกีฬา วิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม การพลังงาน
๒. ณ จุดบริการสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (E-knowledge Services) อาคารรัฐสภา ๑ ชั้น ๓
ให้บริการในวันและเวลาราชการ สำหรับวันประชุมสภาผู้แทนราษฎรให้บริการถึงเวลา ๑๙.๓๐ น.
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๘๗๗ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๘๗๘

พิมพ์ที่สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ออกแบบปกโดย น.ส.รติมา ศารทะประภา